

Krajský úřad Královéhradeckého kraje
Odbor sociálních věcí
Oddělení sociálně-právní ochrany dětí

METODICKÉ DOPORUČENÍ K VEDENÍ SPRÁVNÍHO ŘÍZENÍ PRO OSPOD ORP V KRÁLOVÉHRADECKÉM KRAJI

2019

Obsah:

Zkratky použité v metodickém doporučení	3
ÚVOD	4
1. Postup OSPOD při řízení o uložení povinnosti rodičům dle § 2 odst. 1, ZSPOD	4
1.1. Zahájení řízení, rozhodnutí o uložení povinnosti, účastníci řízení a jejich zastoupení, hrazení služby	5
1.2. SPRÁVNÍ SPIS	9
Vzor č. 1 - Výzva k využití odborné poradenské pomoci dle § 12 (§ 13), zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí	10
Vzor č. 2 - Zahájení řízení z moci úřední (§ 46 odst. 1 správního řádu)	11
Vzor č. 3 Usnesení o ustanovení opatrovníka nezletilému dítěti (§ 32 odst. 2 písm. a) správního řádu)	13
Vzor č. 4 Rozhodnutí o uložení povinnosti rodičům využít odbornou poradenskou pomoc (§ 12 odst. 1 písm. a) zákona o SPOD)	15
Vzor č. 5 Rozhodnutí o uložení povinnosti rodičům využít odbornou poradenskou pomoc (§ 12 odst. 1 písm. b) zákona o SPOD)	17
Vzor č. 6 Rozhodnutí o uložení povinnosti rodičům využít odbornou poradenskou pomoc (§ 12 odst. 1 písm. c) zákona o SPOD)	20
2. Postup OSPOD při řízení o uložení povinnosti rodičům dle § 13 odst. 1 ZSPOD	22
2.1. NAPOMENUTÍ (§ 13 ods. 1 písm. a)	23
2.2. DOHLED (§ 13 odst. 1 písm. b)	25
2.4. OMEZENÍ BRÁNÍCÍ PŮSOBENÍ ŠKODLIVÝCH VLIVŮ NA VÝCHOVU DÍTĚTE (§ 13 odst. 1 písm. c)	26
2.5. POVINNOST VYUŽÍT ODBORNOU PORADENSKOU POMOC NEBO SE ÚČASTNIT PRVNÍHO SETKÁNÍ S MEDIÁTOREM (§ 13 odst. 1 písm. d)	26
Vzor č. 7 Rozhodnutí o uložení výchovného opatření – napomenutí dítěte (§ 13 odst. 1 písm. a) ZSPOD)	28
Vzor č. 8 Rozhodnutí o uložení výchovného opatření - napomenutí rodiče (§ 13 odst. 1 písm. a) ZSPOD)	29
Vzor č. 9 Rozhodnutí o uložení výchovného opatření – dohled (§ 13 odst. 1 písm. b) ZSPOD)	30
Vzor č. 10 Rozhodnutí o uložení výchovného opatření – omezení (§ 13 odst. 1 písm. c) ZSPOD)	31
3. DORUČOVÁNÍ - § 19 SPRÁVNÍ ŘÁD	33
3.1. ULOŽENÍ - § 23 SPRÁVNÍ ŘÁD	33
3.2. PŘEKÁŽKY V DORUČOVÁNÍ - § 24 a § 25 SPRÁVNÍ ŘÁD	34

Zkratky použité v metodickém doporučení:

OSPOD – orgán sociálně-právní ochrany dětí, příp. oddělení sociálně-právní ochrany dětí

ORP – obec s rozšířenou působností

ZSPOD – zákon o sociálně-právní ochraně dětí

IPOD – individuální plán ochrany dítěte

SŘ – správní řízení, příp. správní řád

MPSV – Ministerstvo práce a sociálních věcí

OM – ochrana mládeže

OÚ ORP – obecní úřad obce s rozšířenou působností

ÚVOD

Statistika správních řízení vedených OSPOD ORP – výchovná opatření

Rok	Napomenutí	Dohled	Omezení dítě	Omezení rodič	Odborná pomoc § 13 ZSPOD	Odborná pomoc § 12 ZSPOD	Mediace	Celkem
2015	32	15	1	1	3	6	0	52
2016	31	10	0	1	4	2	0	46
2017	11	9	0	0	2	1	0	22
2018	11	3	0	0	3	6	0	23

Z výše uvedené tabulky je zcela patrné, že počet správních řízení vedených OSPOD ORP ve věci výchovných opatření rok od roku klesá. Krajský úřad má za to, že není dán žádný důvod pro obavu pracovníků OSPOD správní řízení vést. Pro usnadnění vedení správního řízení proto vypracoval toto metodické doporučení. V případě jakýchkoliv nejasností je nadřízený orgán připraven poskytnout pracovníkům OSPOD ORP metodickou pomoc.

1. Postup OSPOD při řízení o uložení povinnosti rodičům dle § 2 odst. 1, ZSPOD

Ze zákona o sociálně-právní ochraně dětí (dále též „ZSPOD“) je příslušný správní orgán oprávněn uložit rodičům i dítěte povinnost využít při řešení problémů pomoc poradenského zařízení, a to případech, kdy rodiče dle:

- **§ 12 odst. 1 písm. a) nezajistili dítěti odbornou poradenskou pomoc, ačkoliv dítě takovou pomoc nezbytně potřebuje a obecní úřad s rozšířenou působností takovou pomoc předtím doporučil**

Podmínka:

- ❖ Skutečnost, že rodiče nezajistili dítěti odbornou pomoc, ačkoliv ji dítě nezbytně potřebuje.
- ❖ Tato pomoc byla rodičům ze strany OSPOD prokazatelně doporučena.

Důvodem pro uložení povinnosti mohou být nejen výchovné problémy dítěte, např. záškoláctví, nerespektování autority rodičů, nevhodné chování ke spolužákům apod., ale i nedostatky v péči rodičů např. nedostatky při zařizování záležitostí domácnosti a rodiny, neschopnost rodičů řešit objektivní problémy dítěte (logopedie...). **Odbornou pomoc nelze nařídit do zdravotnického zařízení! Zároveň nelze nařídit odbornou pomoc do pobytového zařízení!** (Macela M., Hovorka D., Křístek A. et kol. *Zákon o sociálně-právní ochraně dětí. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2015, str. 135-137).

- **§ 12 odst. 1 písm. b) nejsou schopni řešit problémy spojené s výchovou dítěte bez odborné poradenské pomoci, zejména při sporech o úpravě výchovy dítěte nebo úpravě styku s dítětem**

Lze aplikovat na všechny situace, kdy se **dítěte negativně dotýkají spory mezi rodiči** a to za situace, kdy může být pouze jejich pozorovatelem, nebo v situaci, kdy se rodiče nejsou schopni na výchově dohodnout (může se jednat i o případy domácího násilí). Ačkoliv v ustanovení není, tak jako v písm. a) zdůrazněno, že je k tomuto opatření možno přistoupit

teprve tehdy, nevyužili-li rodiče doporučené pomoci dobrovolně, platí tato zásada i zde s ohledem na hierarchii opatření SPOD a subsidiaritu opatření „tvrdších“ vůči „měkčím“.

Situace, které mohou nastat v tomto bodě, vyžadují včasnou intervenci, neboť v případě prodlužování nežádoucího sporu rodičů hrozí jeho zacyklení, z něhož často nebývá cesty zpět a pak už bývají neúčinná jakákoli opatření, včetně těch soudních. (Macela M., Hovorka D., Křístek A. et kol. *Zákon o sociálně-právní ochraně dětí. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2015, str. 138).

- **§ 12 odst. 1 písm. c) nevyužili možnosti odborné poradenské pomoci potřebné k překonání problémů rodiny a k odvrácení umístění dítěte do náhradní péče nebo nedbali doporučení spolupracovat s pověřenými osobami, poskytovateli odborných poradenských služeb a mediátorem**

Podmínka:

- ❖ Skutečnost, že rodiče nevyužili možnosti využít poradenskou pomoc a nedbali doporučení OSPOD spolupracovat s pověřenými osobami, poskytovateli poradenských služeb či mediátorem.

Smyslem tohoto ustanovení je učinit všechna opatření před tím, než by mělo dojít k závažnějším opatřením, ať ze strany OSPOD nebo soudu.

Toto ustanovení je velmi úzce spjato s § 14 odst. 2 písm. d) ZSPOD – *ORP je povinen před podáním návrhu soudu uskutečnit opatření sociálně-právní ochrany vyplývající z vyhodnocení situace dítěte a IPOD, zejména poskytnout nebo zprostředkovat poradenství a pomoc při výchově rodičům nebo jiným osobám odpovědným za výchovu dítěte, popřípadě uložit povinnosti využít odbornou pomoc dle § 12 ZSPOD.*

1.1. Zahájení řízení, rozhodnutí o uložení povinnosti, účastníci řízení a jejich zastoupení, hrazení služby

Řízení o uložení povinnosti využít odbornou poradenskou pomoc se **VŽDY zahajuje z moci úřední** podle § 46 správního řádu, nelze jej tedy zahájit na žádost účastníka.

To však neznamená, že by správní orgán nemohl zahájit správní řízení z moci úřední dle § 42 na základě podnětu. Pokud o to ten, kdo podal podnět, požádá, je správní orgán povinen mu sdělit ve lhůtě 30 dnů ode dne, kdy podnět obdržel, zda řízení zahájil, nebo zda neshledal důvody pro zahájení řízení, případně zda podnět postoupil jinému příslušnému orgánu.

Řízení z moci úřední je zahájeno dnem

- ❖ **kdy správní orgán oznámil zahájení řízení doručením oznámení účastníkovi řízení**
- ❖ **ústního prohlášení správního orgánu**

Kdo je účastníkem řízení z moci úřední lze nalézt v § 27 odst. 1 a následujícím správního řádu.

Pokud je více účastníků řízení, tak je řízení z moci úřední zahájeno dnem doručení oznámení prvním z nich.

Těm účastníkům, kterým se nepodaří zahájení řízení oznámit, je nutné ustanovit opatrovníka. Usnesení o ustanovení opatrovníka se doručuje veřejnou vyhláškou.

Před samotným zahájením správní řízení musí OSPOD prokazatelně rodičům odbornou pomoc **DOPORUČIT!** O tomto úkonu by měl mít OSPOD ve spisové dokumentaci jasný důkaz.

Jako takový důkaz je doporučeno mít ve spisové dokumentaci protokol z jednání, na kterém byla odborná pomoc rodičům doporučena. Protokol by měl být podepsán oběma rodiči a pracovníkem OSPOD. Pokud rodič odmítne protokol podepsat, je nutné do protokolu uvést, z jakého důvodu tomu tak je.

Nepodepsání protokolu, ve kterém byla rodičům doporučena odborná poradenská pomoc, není překážkou pro zahájení správního řízení ve věci uložení povinnosti využít odbornou poradenskou pomoc. OSPOD by měl rodiče informovat o krocích, které mohou nastat, pokud dobrovolně nevyužijí odbornou poradenskou pomoc.

Samotná návštěva rodičů a snaha OSPOD o dobrovolnou návštěvu takového zařízení ze strany rodičů by měla být součástí IPOD. Další možností je rodiče prokazatelně vyzvat k tomu, aby si poradenskou pomoci zajistili sami např. zasláním výzvy, ve které OSPOD může rodičům nabídnout zařízení, která odbornou pomoc poskytují a nechat pak na jejich rozhodnutí, které zařízení rodiče zvolí. Možný vzorový text, viz Vzor č. 1.

Není možné zahájit správní řízení, aniž by se OSPOD pokusil rodiče přesvědčit dobrovolně ve smyslu § 10 zákona o SPOD, a aniž by je poučil o možném postupu v případě nesplnění podle § 12 (§ 13) zákona o SPOD. Nesplnění této podmínky a nezahrnutí do IPOD může být důvodem pro vrácení věci k novému projednání nebo zrušení povinnosti odvolacím správním orgánem. (Macela M., Hovorka D., Křístek A. et kol. *Zákon o sociálně-právní ochraně dětí. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2015, str. 134).

Ačkoliv správní řád v § 150 umožňuje vedení tzv. zkráceného řízení aplikací příkazního řízení, krajský úřad jako nadřízený správní orgán DOPORUČUJE, aby OSPOD vedl správní řízení na úseku OSPOD v klasickém nezkráceném režimu, neboť je namístě umožnit účastníkům plnou účast v řízení, a to i v situaci, kdy správní orgán považuje skutková zjištění za dostatečná. (Macela M., Hovorka D., Křístek A. et kol. *Zákon o sociálně-právní ochraně dětí. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2015, str. 134).

Řízení o povinnosti využít odbornou poradenskou pomoc lze naříditi i v situaci, kdy už probíhá soudní řízení. Důležitá je skutečnost, že dítě odbornou pomoc potřebuje, respektive fakt, že rodiče svým nevyřešeným konfliktem zasahují do psychického vývoje dítěte.

- ❖ Účastníky řízení při ukládání povinnosti využít odbornou poradenskou pomoc jsou zejména rodiče ve smyslu § 27 odst. 1 správního řádu. Zároveň je třeba jako na účastníka řízení hledět i na nezletilé dítě, neboť v daném řízení může být v postavení osoby, která může být rozhodnutím přímo dotčena ve svých právech nebo povinnostech ve smyslu § 27 odst. 2 správního řádu (bude se muset, možná i nedobrovolně, poradenské pomoci podrobit). Na dítě starší 12 let by se přitom mělo hledět jako na osobu, která je určitým způsobem procesně způsobilá, proto by mu měla být dána možnost, po náležitém poučení, vyjádřit se k věci.
- ❖ Obecně však platí, že nezletilý ve správním řízení nemá plnou procesní způsobilost a proto musí být zastoupen. A to v případě, že by mělo dojít ke kolizi zájmů. V této situaci musí správní orgán ustanovit dítěti opatrovníka. Nedoporučuje se postupovat podle § 17 písm. a) ZSPOD „*obecní úřad s rozšířenou působností vykonává funkci opatrovníka*“, pokud tento úřad zároveň vede správní řízení o uložení povinnosti využít odbornou poradenskou pomoc. Současně není vhodné ustanovovat dítěti opatrovníka z řad zaměstnanců obecního úřadu jako fyzickou osobu, z důvodu viz výše. Opatrovníkem by měla být ustanovena osoba blízká dítěti, pokud taková vhodná osoba není, je možné ustanovit dítěti opatrovníka z řad jiných OSPOD nebo z řad neziskových organizací. (*Metodické vedení krajských úřadů ze strany MPSV*)
- ❖ **Zařízení jako poskytovatel služby, do kterého má být odborná poradenská pomoc nařízena, NENÍ účastníkem řízení, ale OSPOD by měl mít s tímto zařízením předjednanou spolupráci. Měl by vědět, zda má zařízení volnou kapacitu, zda je ochotno**

klienty přijmout, zda má pro odbornou pomoc zajištěny odborníky apod. **Výrok rozhodnutí nesmí být formulován tak, aby z něho vyplývala povinnost konkrétního zařízení poskytnout odbornou poradenskou pomoc.** Rozhodnutím nelze ukládat povinnost nikomu jinému než účastníku řízení. (Macela M., Hovorka D., Křístek A. et kol. *Zákon o sociálně-právní ochraně dětí. Komentář.* Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2015, str. 139 -140).

- ❖ Výjimkou z pravidla viz bod výše, je situace, kdy má být nařízena vysoce odborná pomoc, kterou je v nezbytné kvalitě, dle poznatků OSPOD, schopno zajistit pouze určité odborné zařízení, popř. pokud je tu jiný důležitý důvod, pro který OSPOD vyžaduje realizaci nařízené služby konkrétním poskytovatelem. V těchto případech je možné do výroku uvést i konkrétního poskytovatele. Správní orgán svoje rozhodnutí musí náležitě odůvodnit. (Macela M., Hovorka D., Křístek A. et kol. *Zákon o sociálně-právní ochraně dětí. Komentář.* Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2015, str.140).
- ❖ Doporučuje se, uložit účastníkům řízení povinnost řídit se doporučením zařízení, v němž odborná poradenská pomoc probíhá. Toto doporučení vychází z praxe, kdy účastník řízení sice formálně zařízení navštěvuje, ale pouze za účelem splnění povinnosti dané rozhodnutím, avšak doporučením se neřídí.

Rozhodnutí o uložení povinnosti využít odbornou poradenskou pomoc je vlastně rozhodnutím o povinnosti uzavřít smlouvu o poskytování vymezené služby. Adresátem této povinnosti je v § 12 odst. 1 písm. a) především nezletilé dítě, které pomoc potřebuje, ale zároveň s ním mohou být adresáty i rodiče, neboť mohou nastat situace, kdy se pomoci budou muset podrobit rodiče, a to spolu s dítětem např. v situaci, kdy je nezbytné, aby si rodiče osvojili kompetence při péči o dítě zdravotně postižené apod. V případě písm. b) a c) budou adresáty povinnosti naopak v první řadě rodiče, v některých případech by se nařízené pomoci mělo dostat i dítěti samotnému. Každý případ je nutné posuzovat individuálně.

- ❖ Obsahem výroku rozhodnutí je: **„uložení povinnosti využít odbornou poradenskou pomoc“ s uvedením lhůty ke splnění ukládané povinnosti.**
- ❖ Z výroku rozhodnutí musí být zřejmé, **zda se ukládá povinnost využít odbornou pomoc rodičům, nebo rodičům a současně se jim ukládá povinnost zajistit tuto pomoc i dítěti,** příp. se ukládá rodičům, aby uvedenou pomoc zajistili toliko dítěti. **Nelze uložit povinnost využít pomoc přímo dítěti, to je možné pouze podle § 13 odst. 1 písm. d) zákona o SPOD!** O tom více v kapitole výchovná opatření.
- ❖ **Doporučuje se ve výroku rozhodnutí vyloučit odkladný účinek dle § 85 odst. 2 písm. b) správního řádu.** Vyloučení odkladného účinku lze použít v případě obavy, kdy by hrozila prodlením vážná újma některému z účastníků.
- ❖ **Správní orgán se tak musí v případě vyloučení odkladného účinku s tímto vypořádat ve svém odůvodnění** – např. odůvodněním, že by se rodinné vztahy dopadající na nezletilého mohly nadále zhoršovat a ohrožovat vývoj nezletilé/nezletilého nebo apelací na skutečnost, že vyloučení odkladného účinku je zcela v zájmu nezletilého dítěte, neboť ponechání dítěte v situaci, ve které se nyní nachází, bez odborné pomoci, by mohlo do budoucna znamenat ohrožení jeho psychického vývoje apod.
- ❖ V rozhodnutí se doporučuje alespoň částečně specifikovat zařízení, ve kterém má odborná poradenská pomoc probíhat např. krizové centrum, středisko rané péče apod.
- ❖ Aby bylo možné povinnost uloženou rodičům vymáhat, musí být vždy ve výroku rozhodnutí stanovena lhůta k první návštěvě zařízení a následně i lhůty pro další návštěvy např. minimálně 1x za 14 dnů. Pokud není možné stanovit předem rozsah návštěv, pak by mělo být ve výroku rozhodnutí uvedeno, že další návštěvy budou probíhat v rozsahu, který stanoví zařízení pro odbornou poradenskou pomoc, může být též uvedena povinnost rodiče spolupracovat po dobu např. 3, 6 nebo více měsíců. **Pokud by něco z výše uvedeného chybělo ve výroku rozhodnutí, je rozhodnutí jen těžko vykonatelné.**

- ❖ V případě, že by jeden z rodičů nebo oba nekontaktovali odborné pracoviště ve stanoveném termínu, doporučuje se správnímu orgánu, který rozhodnutí vydal, aby se spojil se zařízením a domluvil s ním, že zařízení oba rodiče k prvnímu setkání vyzve. Pokud ani tento krok nepovede k tomu, že se rodiče do zařízení poskytující odbornou pomoc dostaví, případně se dostaví, ale nespolupracují a službu odmítají, měl by správní orgán zahájit správní řízení ve věci přestupku ve smyslu § 59d odst. 1 písm. a) ZSPOD a dále může správní orgán využít správní exekuci dle § 129 správního řádu, a to postupným ukládáním donucovacích pokut (ve formu exekučního příkazu o uložení donucovací pokuty) až to do celkové výše 100 000 Kč. (Macela M., Hovorka D., Křístek A. et kol. *Zákon o sociálně-právní ochraně dětí. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2015, str. 141).
- ❖ Příjem z donucovacích pokut a z pokut uložených za přestupek je příjmem rozpočtu ORP, jejíž obecní úřad o uložení pokuty rozhodl.
- ❖ O možnosti uložení donucovacích pokut nebo uložení sankce za přestupek je žádoucí poučit rodiče v rámci poučení rozhodnutí vydaného podle § 12 odst. 1 nebo § 13 odst. 1, písm. d) zákona o SPOD. Např:

Poučení: V případě nesplnění povinnosti uložené tímto rozhodnutím se rodič nebo jiná osoba odpovědná za výchovu dítěte dopouští přestupku podle § 59d odst. 1 písm. a) zákona o SPOD, za který lze uložit pokutu až do výše 20 000 Kč. Ke splnění povinnosti uložené tímto rozhodnutím může být rovněž nařízena exekuce ukládáním donucovacích pokut až do výše 100 000 Kč podle § 129 správního řádu.

- ❖ Při ukládání povinnosti dle § 12 odst. 1 by měl správní orgán přihlížet k majetkovým poměrům rodiny. Správní orgán je povinen postupovat tak, aby účastníkům nevznikaly zbytečné náklady (§6 odst. 2 správního řádu). To znamená, že je-li k dispozici služba bezplatná a placená, měl by správní orgán dát přednost službě neplacené.
- ❖ Je-li OSPOD známa skutečnost, že se rodina nachází v hmotné nouzi, neznamená to automaticky, že není možné uložit rodičům povinnost využít odbornou poradenskou pomoc, při níž vznikne povinnost úhrady, neboť jinak by byly z poskytování sociálně-právní ochrany dětí vyloučeny děti z rodin ohrožených chudobou. OSPOD by v takovém případě měl pomoci rodičům zprostředkovat kontakt na sociální pracovníky městského úřadu, kteří jim pomohou s vyřízením dávky mimořádné okamžité pomoci (MOP) ze systému hmotné nouze.
- ❖ Úhrada odborné poradenské pomoci z dávky MOP má u osob v hmotné nouzi přednost před úhradou nákladů z dotace.
- ❖ Odbornou poradenskou pomoc lze za předem daných podmínek hradit i z dotace na výkon sociálně-právní ochrany dětí. Z dotace nelze hradit dlouhodobé psychologické terapie, mediace apod. Podmínkou využití dotace na odbornou poradenskou pomoc je skutečnost, že podle sdělení krajského úřadu místně příslušného dle trvalého bydliště dítěte, rodiče nebo jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte, není na území kraje k dispozici služba poskytovaná poskytovatelem sociálních služeb nebo pověřenou osobou, která svým zaměřením a obsahem odpovídá požadavkům na poskytnutí odborné poradenské pomoci a je pro dítě, rodiče nebo jinou osobu odpovědnou za výchovu dítěte dostupná i bez finanční podpory ze strany OSPOD.
- ❖ POZOR:

Rodičům, resp. jiným osobám odpovědným za výchovu, kteří mají průměrnou či dobrou majetkovou úroveň, mají průměrný či dobrý příjem lze uložit povinnost využít odbornou poradenskou pomoc i do zařízení, kde je předem známo, že

služby budou poskytovány za úhradu. Tato skutečnost se neobjeví ve výroku rozhodnutí, ale správní orgán se s ní musí vypořádat v odůvodnění rozhodnutí. (Macela M., Hovorka D., Křístek A. et kol. *Zákon o sociálně-právní ochraně dětí. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2015, str.142).

1.2. SPRÁVNÍ SPIS

- ❖ Označení správního spisu + Om spisu např. SŘ 1/2018/ Om 14/2014
- ❖ Obsahový list
- ❖ Oprávněná úřední osoba
- ❖ Oznámení o zahájení správního řízení + možnost seznámit se s podklady rozhodnutí a nahlížení do spisu
- ❖ Důkazní materiály – záznamy, protokoly, zprávy
- ❖ Případné vyjádření účastníka/účastníků řízení k podkladům rozhodnutí + protokol o nahlížení do spisu
- ❖ Rozhodnutí (nabytí právní moci, pokud se nikdo z účastníků řízení neodvolal)
- ❖ Případné odvolání účastníka/účastníků řízení
- ❖ Případné rozhodnutí odvolacího orgánu s nabytím právní moci

Příklad chybně vedeného správního spisu:

Krajský úřad dle ustanovení § 89 odst. 2 správního řádu přezkoumal soulad napadeného rozhodnutí a řízení, které vydání rozhodnutí předcházelo. Ze spisové dokumentace odvolací orgán zjistil, že městským úřadem nebyl v řízení o možné podjatosti výše jmenovaných osob důsledně dodržen postup dle správního řádu. Správní spis dle ustanovení § 15 odst. 2 správního řádu neobsahoval určení oprávněné úřední osoby, dle ustanovení § 17 odst. 1 správního řádu nebyl spis označen spisovou značkou. Spis rovněž neobsahoval soupis všech svých součástí, jednotlivé dokumenty ve spise nebyly očíslovány pořadovým číslem a spis jako takový byl celkově nedostatečně veden. Dále nebyl dodržen postup dle ustanovení § 27 odst. 2 a návazně § 47 správního řádu, kdy za účastníka řízení nebyla považována matka nezletilé. Konečně nebyla účastníkům řízení v souladu s ustanovením § 36 odst. 3 správního řádu ani dána možnost se před vydáním rozhodnutí vyjádřit k podkladům rozhodnutí. K samotnému usnesení pak nebyl připojen doklad o doručení, krajský úřad proto nemohl ani relevantně posoudit, zda bylo odvolání podáno včas.

Příklad nedostatečně odůvodněného rozhodnutí:

Po zvážení všech skutečností byl odvolací orgán nucen konstatovat, že ze strany Městského úřadu XY nebyly v napadeném rozhodnutí dostatečně objasněny důvody, pro které bylo odepřeno odvolateli nahlédnutí do spisové dokumentace, vedené ve věci nezletilého dítěte. Nadřízený orgán na jedné straně rozumí důvodům, pro které odmítl OSPOD XY nahlédnutí do spisové dokumentace, na straně druhé tvrdí, že odvolatel chce nahlížet do spisové dokumentace nezletilého dítěte pouze z důvodů vlastního prospěchu, nebyla ze strany OSPOD XY dostatečně zdůvodněna, a může se tak jevit jako pouhá domněnka OSPOD. Městský úřad se také nedostatečně vypořádal s konstatováním odvolatele, že neexistuje žádný důvod pro zamítnutí jeho žádosti, neboť proti němu není vedeno trestní ani správní řízení a nebyl mu soudem omezen či zakázán styk s nezletilým dítětem.

Městský úřad, odbor....., oddělení sociálně-právní ochrany dětí, adresa úřadu.....

VÁŠ DOPIS ZN.:
ZE DNE:
NAŠE ZNAČKA (č. j.):
VYŘIZUJE:
ODBOR | ODDĚLENÍ:
LINKA | MOBIL:
E-MAIL:

Vážený/á pán/í
Titul, jméno, příjmení
Ulice, č. p.
PSČ obec

DATUM:
Počet listů:
Počet příloh: / listů:
Počet svazků:
Sp. znak, sk. režim:

Výzva k využití odborné poradenské pomoci dle § 12 (§ 13), zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí

Nástin případu a uvedení důvodů, proč by měl rodič/rodiče využít odbornou pomoc dobrovolně.....

.....
.....
.....
.....

Pro Vaši lepší orientaci Vám níže nabízíme adresář organizací, které odbornou pomoc ve Vašem okolí nabízejí

.....
.....

O výběru zařízení a datumu objednání schůzky v daném zařízení, nás informujte nejpozději ve lhůtě dnů od doručení tohoto oznámení.

Věříme, že v zájmu svého dítěte/svých dětí budete akceptovat doporučení našeho oddělení a konzultaci si ve vybraném zařízení sjednáte dobrovolně. V opačném případě bude orgán sociálně-právní ochrany nucen v souladu s § 12 (§ 13) zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů, nařídit odbornou pomoc ve správním řízení. Nesplněním takto uložené povinnosti se rodič nebo osoba odpovědná za výchovu dopouští přestupku dle § 59d odst. 1 písm. a) zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů a může mu být za tento přestupek uložena ve správním řízení pokuta až 20 000 Kč. V úvahu přichází rovněž využití prostředků správní exekuce na nepeněžitě plnění, zejména formou ukládání donucovacích pokut podle § 129 správního řádu.

S pozdravem

.....

Osoba oprávněná k podpisu
(otisk hranatého razítka úřadu)

č.j. _____ jméno/a účastníka/ů
sp. zn.: _____
Vyřizuje: _____
V dne

Oznámení o zahájení správního řízení a možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí

Městský úřad Vám v souladu s § 46 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), oznamuje

z a h á j e n í ***správního řízení ve věci uložení povinnosti rodičům využít odbornou poradenskou pomoc***

podle ustanovení § 12 odst. 1 písm. a) b) c) (**vyber**) zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o SPOD“).

Jako účastník správního řízení máte podle § 36 odst. 1 až 3 správního řádu právo v řízení navrhnout důkazy a činit jiné návrhy, právo vyjádřit své stanovisko a právo vyjádřit se před vydáním rozhodnutí k podkladům rozhodnutí.

V souladu s § 38 správního řádu máte právo nahlížet do spisu, činit si z něj výpis a právo na to, aby Vám správní orgán pořídil kopie spisu nebo jeho části.

V souladu s § 33 odst. 1 správního řádu si jako účastník řízení můžete zvolit zmocněnce. Zmocnění k zastoupení se prokazuje písemnou plnou mocí.

Podle § 52 správního řádu jste jako účastník řízení povinen označit důkazy na podporu svých tvrzení. Správní orgán není návrhy účastníků vázán, vždy však provede důkazy, které jsou potřebné k zjištění stavu věci.

Oprávněnou úřední osobou ve shora uvedené věci je paní, sociální pracovníce oddělení sociálně-právní ochrany dětí, paní, vedoucí oddělení sociálně-právní ochrany dětí a paní vedoucí odboru sociálních věcí.

Jako účastníku řízení je Vám dána možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí, a to na Městském úřadu, odboru, oddělení, v kanceláři č., a to nejpozději do 15 kalendářních dnů ode dne doručení tohoto oznámení, ve dnech pondělí a středa od do hodin a v ostatních pracovních dnech od do hodin. Termín a čas je nutné předem dohodnout na tel. popř. emailem na adrese

Podle § 36 odst. 5 správního řádu jste jako účastník řízení povinen na výzvu oprávněné úřední osoby předložit průkaz totožnosti, kterým se pro účely tohoto zákona rozumí doklad, který je veřejnou listinou, v němž je uvedeno jméno a příjmení, datum narození a místo trvalého pobytu, a z něhož je patrná i podoba.

.....
Osoba oprávněná k podpisu

(otisk hranatého razítka úřadu)

Osoba oprávněná k podpisu dle organizačního řádu správního orgánu.

- *Seznámení s podklady je právem, nikoli povinností účastníka řízení. Nenahrazuje však případné předvolání k ústnímu jednání. Pokud je nutné v rámci správního řízení provést ústní jednání na základě § 49 správního řádu, je nutné zaslat samostatné předvolání účastníkovi na základě § 59 správního řádu.*
- *Ústního jednání má právo se zúčastnit každý účastník řízení. Při předvolání k ústnímu jednání je tak třeba o tomto informovat i ostatní účastníky řízení.*
- *Lhůta pro seznámení se s podklady by měla být delší, než je lhůta stanovena pro možnost činění důkazů. Je nutné připomenout, že řízení by mělo trvat (rozhodnutí by mělo být vydáno) bez zbytečných odkladů, pokud tak nelze, pak do 30 dnů od zahájení řízení. V případě úkonů ve správním řízení (jako je předvolání k ústnímu jednání), lze tuto lhůtu prodloužit o dalších 30 dnů (§ 71 správního řádu).*
- *Stanovená oprávněná úřední osoba musí být poznamenána i ve spise – jedná se o první záznam každého správního spisu (Pokud není vydáno pověření oprávněné úřední osoby pro správní činnost jako celek.)*

Razítka obdélníkového tvaru nesoucí text „Městský úřad XY, odbor XY...“ jsou určena k vyznačování názvu organizace na dokumentech odesílatele, na obálkách nebo tam, kde je to vyžadováno (např. na zahájení řízení, na dožádání dokumentů). Nelze je používat k ověřování dokumentů, na rozhodnutí, usnesení apod. Umísťují se obvykle pod podpisovou doložkou.

č.j.
sp. zn.:
soukromá adresa

jméno, adresa opatrovníka
sídlo úřadu, nikoli

Vyřizuje:
V dne

USNESENÍ

Městský úřad v souladu s ustanovení § 32 odst. 2 písm. a) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) a příslušných ustanovení správního řádu, rozhodl v řízení zahájeném z moci úřední dne o (např. uložení povinnosti rodičům nezl., nar....., trvale bytem, zajistit dítěti odbornou poradenskou pomoc, dle ustanovení § 12 odst. 1 písm. a) zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o SPOD“), takto:

nezl., nar....., trvale bytem,
se pro řízení ustanovuje opatrovníkem
pan/í
pracovník Městského úřadu, odboru sociálních věcí,
služební číslo (pracovník neziskové organizace, osoba blízká
nezletilému dítěti)

Neboť jeho zákonní zástupci pan, nar....., trvale bytem....., a paní, nar....., trvale bytem, jej nemohou z důvodu kolize zájmů zastupovat.

Odůvodnění:

Dne zahájil zdejší správní orgán na základě § 46 správního řádu řízení o (*uvést o jaké řízení jde, v jaké věci, kdo je účastníkem řízení*). Tímto dnem bylo zahájeno řízení v předmětné věci.

Je zřejmé, že v dané věci existuje kolize zájmů mezi nezl. a jeho rodiči – zákonnými zástupci, otcem panem a matkou paní, co do dotčení práv a povinností jednotlivých účastníků řízení, k níž se správní řízení vztahuje. Jelikož lze předpokládat, že v tomto případě nemusí rodiče, jakožto zákonní zástupci hájit nejlepší zájem dítěte, kdy jakožto účastníkům řízení rozhodnutím může správní orgán uložit, změnit nebo zrušit povinnost, stejně jako je tomu u nezletilého, je nutné tuto kolizi zájmů řešit. Opatrovníkem přitom nelze ustanovit osobu, o níž lze mít důvodně za to, že má takový zájem na výsledku řízení, který odůvodňuje obavu, že nebude hájit zájmy nezl. Správní orgán proto vybral osobu nezávislou, která má z popisu vlastní činnosti povinnost oprávněný zájem nezletilého hájit.

Správní orgán proto rozhodl tak, jak je ve výroku tohoto rozhodnutí uvedeno.

Poučení:

Proti tomuto usnesení lze podat odvolání ke Krajskému úřadu Královéhradeckého kraje, Odboru sociálních věcí, Pivovarské náměstí 1245, 500 03 Hradec Králové, prostřednictvím Městského úřadu, a to do 15 dnů ode dne jeho oznámení.

Odvolání proti tomuto usnesení nemá dle ustanovení § 76 odst. 5 správního řádu odkladný účinek.

(otisk razítka – kulaté se státním znakem)

Osoba oprávněná k podpisu *dle organizačního řádu správního orgánu.*

- *Usnesení o ustanovení opatrovníka se oznamuje (zasílá) pouze tomu, kdo je opatrovníkem ustanovován a též opatrovanci (nevylučuje-li to povaha věci nebo stav opatrovance, který způsobuje, že opatrovanec by nebyl schopen vnímat obsah usnesení) - § 32 odst. 6 správního řádu,*
- *Vzhledem k tomu, že je opatrovanec nezletilou osobou, lze o vydaném usnesení vyrozumět zákonné zástupce – rodiče, formou prostého sdělení (usnesení se jim neoznamuje ve smyslu § 72 správního řádu),*
- *Opatrovníkem lze ustanovit fyzickou osobu, která nebude v kolizi zájmů s nezletilým dítětem – nedoporučuje se proto v řízení o uložení povinnosti dle § 12 zákona o SPOD nebo o výchovném opatření dle § 13 zákona o SPOD, ustanovit rodiče, pokud jsou sami účastníky řízení, neboť by mohli být v předpokládané kolizi zájmů s nezletilým dítětem.*
- *Opatrovníkem může být ustanoven sociální pracovník správního orgánu, který však dané správní řízení nevede.*
- *Funkce opatrovníka končí ve chvíli zastoupení nezletilého dítěte jinou osobou nebo skončením věci, ve které byl opatrovník ustanoven.*
- *Ustanovený opatrovník dítěte není jeho zmocněncem. Nelze tedy považovat zmocněnce rodičů (advokáta) za opatrovníka dítěte, či ho opatrovníkem ustanovit. Základní premisou zůstává, že by opatrovník měl být nezávislým činitelem v celé věci.*

Je nutné se vždy vypořádat s odůvodněním, proč dítěti byl ustanoven zástupce. Pokud je dítě natolik rozumově vyspělé, že je schopno v řízení vystupovat samo za sebe, není nutné mu zástupce ustanovovat. Nezletilý nerovná se automaticky nutnost ustanovovat opatrovníka. Od 12 let je dítě schopno na řízení participovat. Každý případ je nutné posoudit individuálně!

Kulaté razítko se státním znakem se používá na listiny osvědčující důležité skutečnosti, vydávané při výkonu zákonem stanovené působnosti, zejména správní rozhodnutí, pověření a jiné úkony. Nepoužívá se při běžné úřední korespondenci, záznamech a obdobných dokumentech. Otisk kulatého razítka se státním znakem se umísťuje obvykle do středu spodní části dokumentu (u podpisové doložky).

Každé odůvodnění musí být přezkoumatelné!

Vzor č. 4 Rozhodnutí o uložení povinnosti rodičům využít odbornou poradenskou pomoc (§ 12 odst. 1 písm. a) zákona o SPOD)

č.j.

sp. zn.:

Vyřizuje:

V dne

ROZHODNUTÍ

Městský úřad jako příslušný správní orgán dle ust. § 61 odst. 1 zákona č. 359/1999 Sb. o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o SPOD“), resp. ust. § 12 odst. 1 písm. a) zákona o SPOD a příslušných ustanovení zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, rozhodl v řízení zahájeném z moci úřední ve věci nezl, nar., trvale bytem, zastoupené v řízení opatrovníkem, o uložení povinnosti využít odbornou poradenskou pomoc takto:

- I. **Rodičům nezl.**, nar....., trvale bytem
- Matce*, nar....., trvale bytem
- Otci*, nar....., trvale bytem

se ukládá povinnost

dostavit se ve lhůtě do 10 dnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí spolu s nezl. do odborného poradenského zařízení, se sídlem, a využít odborné pomoci tohoto zařízení dítěti, které takovou pomoc nezbytně potřebuje.

*(Je na správním orgánu, jakou možnost zvolí, kdy má na výběr **nařídít samotné objednání nebo dostavení se** do zařízení. Pokud správní orgán nařizuje „dostavení se“, **DOPORUČUJE SE** mít tento termín předjednaný nejen se zařízením, ale nejlépe i s rodiči a jejich časovými možnostmi. Správní orgán by měl postupovat vždy tak, aby svým rozhodnutím naplnil zamýšlený účel, a rozhodnutí se nestalo prakticky nerealizovatelným.)*

II. Podle § 85 odst. 2 písm. b) správního řádu se vylučuje odkladný účinek odvolání proti tomuto **rozhodnutí**.

Vyloučení odkladného účinku lze použít v případě obavy, kdy by hrozila prodlením vážná újma některému z účastníků. Správní orgán se tak musí v případě vyloučení odkladného účinku s tímto vypořádat ve svém odůvodnění – např. odůvodnění, že by se rodinné vztahy dopadající na nezletilou/nezletilého mohly nadále zhoršovat a ohrožovat vývoj nezletilé/nezletilého.

Odůvodnění:

V odůvodnění je nezbytné vysvětlit důvod uložení povinnosti, zdůraznit, že návštěvu zařízení OSPOD rodičům doporučil, neboť vyhodnotil, že dítě takovou odbornou pomoc potřebuje. Dále je třeba srozumitelně a jasně popsat důvody a správní úvahy, kterými byl správní orgán veden při uložení povinnosti. Zejména je třeba objektivně posoudit a dostatečně popsat rizika, která ze současného stavu na dítě negativně působí a jsou v rozporu s jeho nejlepším zájmem.

Vzhledem k naléhavé potřebě zajištění odborné poradenské pomoci pro nezletilé dítě zároveň správní orgán rozhodl o vyloučení odkladného účinku odvolání, neboť je v zájmu dítěte žádoucí, aby se rodiče dostavili s dítětem do určeného zařízení (nebo k určenému odborníkovi) co nejdříve. Důvody, proč je zvolen výslovně uvedený poskytovatel, by se měly opírat jak o vyhodnocení situace dítěte, tak by měly vyplývat z IPOD a měly by být též zmíněny v odůvodnění rozhodnutí.

V odůvodnění je vhodné zmínit zakázku, s jakou OSPOD rodinu do odborného zařízení posílá a co od tohoto kroku očekává.

Poučení:

Proti výroku I. tohoto rozhodnutí lze podat odvolání ke Krajskému úřadu Královéhradeckého kraje, odboru sociálních věcí, Pivovarské náměstí 1245, 500 03 Hradec Králové, prostřednictvím Městského úřadu, a to do 15 dnů ode dne jeho oznámení. Proti výroku II. tohoto rozhodnutí se odvolat nelze.

V případě nesplnění povinnosti uložené tímto rozhodnutím se rodič nebo jiná osoba odpovědná za výchovu dítěte dopouští přestupku podle § 59d odst. 1 písm. a) zákona o SPOD, za který lze uložit pokutu až do výše 20 000 Kč. Ke splnění povinnosti uložené tímto rozhodnutím může být rovněž nařízena exekuce ukládáním donucovacích pokut až do výše 100 000 Kč podle § 129 správního řádu.

(otisk úředního razítka – kulatého)

Osoba oprávněná k podpisu dle organizačního řádu správního orgánu

Účastník řízení:

Matka	nar.
	bytem
Otec	nar.
	bytem
Nezl.	nar.
	bytem
zastoupený opatrovníkem	

Rozhodnutí ve správním řízení musí VŽDY vycházet pouze z podkladů a důkazů, které jsou součástí správního spisu (záznamy z jednání, protokoly, zprávy od lékařů, ze školských zařízení, neziskových organizací apod...) S těmito podklady má právo se účastník řízení seznámit. Žádné jiné podklady ani domněnky správního orgánu nejsou přípustné!

Každé odůvodnění musí být přezkoumatelné!

č.j.
sp. zn.:
Vyřizuje:

V dne

ROZHODNUTÍ

Městský úřad jako příslušný správní orgán dle ust. § 61 odst. 1 zákona č. 359/1999 Sb. o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o SPOD“) resp. ust. § 12 odst. 1 písm. b) zákona o SPOD a příslušných ustanovení zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), rozhodl v řízení zahájeném z moci úřední ve věci nezl, nar., trvale bytem, zastoupené v řízení opatrovníkem, o uložení povinnosti využít odbornou poradenskou pomoc takto:

- I. *Rodičům nezl.*, nar., trvale bytem
- Matce*, nar., trvale bytem
- Otcí*, nar., trvale bytem

se ukládá povinnost

dostavit se ve lhůtě do 15 dnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí do odborného poradenského zařízení, se sídlem, a využít odborné pomoci tohoto zařízení za účelem řešení problémů spojených se spory o úpravu styku *Vaší/Vašeho nezl. dcery/syna* s *otcem/matkou*.

nebo

vyžít odbornou poradenskou pomoc v zařízení, sídlo, ve lhůtě 15 dnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí po dobu tří měsíců od zahájení spolupráce.

nebo

vyžít odbornou poradenskou pomoc v zařízení, sídlo, ve lhůtě 15 dnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí po dobu tří měsíců od zahájení spolupráce a současně zajistit tuto pomoc dítěti.

(např. rodiče si osvojí kompetence při péči o dítě zdravotně postižené, a tuto péči poté poskytují dítěti; nebo je potřeba zajistit psychologickou pomoc i dítěti při dlouhodobých sporech rodičů)

nebo

vyžít odbornou poradenskou pomoc v zařízení, sídlo, tak, že ve lhůtě do 15 dnů ode dne doručení rozhodnutí si otec/matka zajistí termín první konzultace v tomto zařízení, který neprodleně sdělí Městskému úřadu, jako orgánu sociálně-právní ochrany dětí. Matce/otci se ukládá povinnost podrobit se režimu zařízení, spolupracovat s ním, dodržovat rady a pokyny uložené tímto zařízením.

(Je na správním orgánu, jakou možnost zvolí, kdy má na výběr **nařídít samotné objednání nebo dostavení se** do zařízení. Pokud správní orgán nařizuje „dostavení se“, je nutné mít tento termín předjednaný nejen se zařízením, ale nejlépe i s rodiči s ohledem na jejich časové možnosti. Důležité specifikovat druh služby či pomoci, vymežit délku trvání, po kterou má být pomoc využívána, časový rozsah, případně **uložit povinnost spolupracovat, dodržovat rady a pokyny uložené zařízením**. Správní orgán by měl postupovat vždy tak, aby svým rozhodnutím naplnil zamýšlený účel, a rozhodnutí se nestalo prakticky nerealizovatelné.)

II. Podle § 85 odst. 2 písm. b) správního řádu, se vylučuje odkladný účinek odvolání proti tomuto rozhodnutí.

(Vyloučení odkladného účinku lze použít v případě obavy, kdy by hrozila prodlením vážná újma některému z účastníků. Správní orgán se tak musí v případě vyloučení odkladného účinku s tímto vypořádat ve svém odůvodnění – např. odůvodnění, že by se rodinné vztahy dopadající na nezletilého mohly nadále zhoršovat a ohrožovat vývoj nezletilé/nezletilého.)

Odůvodnění:

V odůvodnění je nezbytné vysvětlit důvod uložení povinnosti, zdůraznit, že návštěvu poradenského zařízení OSPOD rodičům doporučil, když svůj spor nejsou schopni řešit sami bez pomoci odborného poradenského zařízení. Dále je třeba srozumitelně a jasně popsat důvody a správní úvahy, kterými byl správní orgán veden při uložení povinnosti. Zejména je třeba objektivně posoudit a dostatečně popsat rizika, která ze současného stavu na dítě negativně působí a jsou v rozporu s jeho nejlepším zájmem.

Vzhledem k naléhavé potřebě zajištění odborné poradenské pomoci zároveň správní orgán rozhodl o vyloučení odkladného účinku odvolání, neboť je v zájmu dítěte žádoucí, aby se rodiče dostavili do určeného zařízení nebo k určenému odborníkovi co nejdříve.

V odůvodnění je vhodné zmínit zakázku, s jakou OSPOD rodinu do odborného zařízení posílá a co od tohoto kroku očekává.

Poučení:

Proti výroku I. tohoto rozhodnutí lze podat odvolání ke Krajskému úřadu Královéhradeckého kraje, odboru sociálních věcí, Pivovarské náměstí 1245, 500 03 Hradec Králové, prostřednictvím Městského úřadu, a to do 15 dnů ode dne jeho oznámení. Proti výroku II. tohoto rozhodnutí se odvolat nelze. V případě nesplnění povinnosti uložené tímto rozhodnutím se rodič nebo jiná osoba odpovědná za výchovu dítěte dopouští přestupku podle § 59d odst. 1 písm. a) zákona o SPOD, za který lze uložit pokutu až do výše 20 000 Kč. Ke splnění povinnosti uložené tímto rozhodnutím může být rovněž nařízena exekuce ukládáním donucovacích pokut až do výše 100 000 Kč podle § 129 správního řádu.

(otisk úředního razítka – kulatého)

Osoba oprávněná k podpisu *dle organizačního řádu správního orgánu*

Účastník řízení:

Matka	nar.
	bytem
Otec	nar.
	bytem
Nezl.	nar.
	bytem
zastoupený opatrovníkem	

Doporučení k odůvodnění: Správní orgán se musí zabývat pouze podklady, které má k dispozici, a s kterými se měl možnost účastník seznámit – tedy **směrodatné je to, co je ve správním spise, ne co je ve spisové dokumentaci Om.**

Nepřezkoumatelné je takové správní rozhodnutí, z něž nelze zjistit, proč správní orgán rozhodl právě tak, jak rozhodl. Nepřezkoumatelnost může spočívat buď v nesrozumitelnosti, nebo v nedostatku důvodů. O nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů lze hovořit tehdy, pokud se správní orgán v rozhodnutí nevypořádá se všemi námitkami účastníků řízení, případně své rozhodnutí neodůvodní vůbec nebo nedostatečně vzhledem k požadavkům zákona.

Z odůvodnění rozhodnutí tedy musí být zřejmé, které skutečnosti správní orgán vzal za podklad svého rozhodnutí, proč považuje skutečnosti předestírané účastníkem za nerozhodné, nesprávné, nebo jinými řádně provedenými důkazy vyvrácené, podle které právní normy rozhodl a jakými úvahami se řídil při hodnocení důkazů.

Z rozhodnutí musí jednoznačně vyplývat, že se správní orgán posuzovanou věcí zabýval, neopomenul žádné námitky ze strany účastníka řízení a přihlédl i k námitkám. Zároveň z rozhodnutí musí vyplývat vztah mezi skutkovými zjištěními a úvahami při hodnocení důkazů na straně jedné a právními závěry na straně druhé (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 7. 2008, č.j. 3 As 51/2007- 84 a ze dne 7. 9. 2011, č.j. 6 Ads 99/2011-43).

č.j.
sp. zn.:
Vyřizuje:
V dne

ROZHODNUTÍ

Městský úřad jako příslušný správní orgán dle ust. § 61 odst. 1 zákona č. 359/1999 Sb. o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o SPOD“), resp. ust. § 12 odst. 1 písm. c) zákona o SPOD a příslušných ustanovení zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), rozhodl v řízení zahájeném z moci úřední ve věci nezl, nar., trvale bytem, zastoupené v řízení opatrovníkem, o uložení povinnosti využít odbornou poradenskou pomoc takto:

- I. **Rodičům** nezl., nar., trvale bytem
- Matce* nar., trvale bytem
- Otcí* nar., trvale bytem

se ukládá povinnost

objednat se ve lhůtě do 10 dnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí na první setkání se zapsaným mediátorem v odborném poradenském zařízení, se sídlem na adrese a **využít mediace k překonání problémů rodiny a k odvrácení umístění dítěte nezl do náhradní péče.**

*(Je na správním orgánu, jakou možnost zvolí, kdy má na výběr **nařídít samotné objednání nebo dostavení se do zařízení.** Pokud správní orgán nařizuje „dostavení se“, je nutné mít tento termín předjednaný nejen se zařízením, ale nejlépe i s rodiči a jejich časovými možnostmi. Důležité specifikovat druh služby či pomoci, vymezit délku trvání, po kterou má být pomoc využívána, časový rozsah, případně **uložit povinnost spolupracovat, dodržovat rady a pokyny uložené zařízením.** Správní orgán by měl postupovat vždy tak, aby svým rozhodnutím naplnit zamýšlený účel, a rozhodnutí se nestalo prakticky nerealizovatelným.)*

- II. **Podle § 85 odst. 2 písm. b) správního řádu, se vylučuje odkladný účinek odvolání proti tomuto rozhodnutí.**

(Vyloučení odkladného účinku lze použít v případě obavy, kdy by hrozila prodloužením vážná újma některému z účastníků. Správní orgán se tak musí v případě vyloučení odkladného účinku s tímto vypořádat ve svém odůvodnění – např. odůvodnění, že by se rodinné vztahy dopadající na nezletilého mohly nadále zhoršovat a ohrožovat vývoj nezletilého/nezletilé.)

Odůvodnění:

V odůvodnění je nezbytné vysvětlit důvod uložení povinnosti, zdůraznit, že návštěvu mediátora OSPOD rodičům doporučil, přičemž tito nabízené možnosti nevyužili, ačkoli jejich nezletilému dítěti hrozí odebrání z jejich péče.

Dále je třeba srozumitelně a jasně popsat důvody a správní úvahy, kterými byl správní orgán veden při uložení povinnosti. Zejména je třeba objektivně posoudit a dostatečně popsat rizika, která za současného stavu na dítě negativně působí včetně následků vyplývajících z jejich nespolečné spolupráce s mediátorem.

Poučení:

Proti výroku I. tohoto rozhodnutí lze podat odvolání ke Krajskému úřadu Královéhradeckého kraje, odboru sociálních věcí, Pivovarské náměstí 1245, 500 03 Hradec Králové, prostřednictvím Městského úřadu, a to do 15 dnů ode dne jeho oznámení. Proti výroku II. tohoto rozhodnutí se odvolat nelze.

V případě nesplnění povinnosti uložené tímto rozhodnutím se rodiči nebo jiná osoba odpovědná za výchovu dítěte dopouští přestupku podle § 59a odst. 1 písm. a) zákona o SPOD, za který lze uložit napomenutí nebo pokutu až do výše 20 000 Kč.

Ke splnění povinnosti uložené tímto rozhodnutím může být rovněž nařízena exekuce ukládáním donucovacích pokut až do výše 100 000Kč podle § 129 správního řádu.

(otisk úředního razítka – kulatého)

Osoba oprávněná k podpisu *dle organizačního řádu správního orgánu*

Účastník řízení:

Matka	nar.
	bytem
Otec	nar.
	bytem
Nezl.	nar.
	bytem
zastoupený opatrovníkem	

2. Postup OSPOD při řízení o uložení povinnosti rodičům dle § 13 odst. 1 ZSPOD

Jde o opatření, která si kladou za cíl zejména preventivní působení, kde ještě situace nedosáhla takové intenzity, že by bylo nutno použít jiné právní nástroje (např. nařízení ústavní výchovy), ale přitom je předpoklad, že budou účelná a efektivní, že si rodiče uvědomí jejich dopad, a že opatření budou mít vliv na další pozitivní vývoj rodinné situace. K povaze výchovných opatření se vyjádřil také Ústavní soud, který uvedl: „*Podstatou výchovných opatření je zajištění řádných podmínek pro péči a výchovu nezletilého do budoucna, především s ohledem na nastávající podmínky a jejich prognózu* (II. ÚS 838/2007)“. Nejde tedy v první řadě o sankční opatření, nejde ani o trest za jednání či opomenutí dítěti ani jiné osobě. Po zjištění problému je tak vhodné co nejdříve přikročit k uložení některého z výchovných opatření. Účelem výchovných opatření je motivace ke změně do budoucna.

Mezi výchovná opatření patří:

- ❖ **napomenutí** - § 13 odst. 1 písm. a)
- ❖ **stanovení dohledu nad dítětem** - § 13 odst. 1 písm. b)
- ❖ **uložení dítěti, rodičům nebo jiným osobám odpovědným za výchovu dítěte omezení bránící působení škodlivých vlivů na výchovu dítěte** – zákaz určitých činností, návštěvu určitých míst, akcí nebo zařízení nevhodných vzhledem k osobě dítěte a jeho vývoji – § 13 odst. 1 písm. c)
- ❖ **uložení dítěti, rodičům nebo jiným osobám odpovědným za výchovu dítěte povinnosti využít odbornou poradenskou pomoc nebo uložení povinnosti účastnit se prvního setkání se zapsaným mediátorem v rozsahu 3 hodin či terapie** - § 13 odst. 1 písm. d)

Výchovná opatření by měl řešit přednostně OSPOD. Pokud tak neučiní OSPOD a vyžaduje-li to zájem na řádné výchově dítěte, může o uložení výchovných opatření rozhodnout soud (viz § 925 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákon a § 13 ZSPOD)!

- U výchovných opatření neexistuje složka trestu. Pokud OSPOD zhodnotí, že by uložení výchovného opatření neplnilo účel, nemusí k uložení opatření přistoupit, avšak musí být připraven zdůvodnit, proč k nařízení výchovného opatření nepřistoupil. Zároveň může být vedle výchovného opatření uložen i trest.
- Dle § 16 správního řádu je jednacím jazykem čeština. Připouští se jednání i v jazyce slovenském.
- Výchovná opatření se mohou kumulovat, tzn. pokud je např. stanoven dohled, je zároveň možné udělit napomenutí dítěti, rodičům nebo dítěti i rodičům.
- Nejvyšší správní soud doporučuje, aby se i dítěti dala možnost se ke správnímu řízení vyjádřit, s ohledem na jeho rozumovou vyspělost.
- OSPOD by měl dodržovat zásadu bezodkladnosti a výchovná opatření ukládat ve správním řízení okamžitě, jakmile pro ně vyvstane důvod. Odkládáním se problém nevyřeší, pouze graduje.
- Pokud to povaha projednávané věci umožňuje, měl by se správní orgán pokusit o smírné odstranění rozporů, které brání řádnému projednání a rozhodování v dané věci (§ 5 správní řád).
- Nevyplývá-li ze zákona něco jiného, správní orgán postupuje tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti (§ 3 správní řád).

Procesní způsobilost = každý je způsobilý činit v řízení úkony samostatně (dále jen "procesní způsobilost") v tom rozsahu, v jakém mu zákon přiznává svéprávnost. Správní orgán může dát příležitost fyzické osobě, která nemá procesní způsobilost, aby se v průběhu řízení k věci vyjádřila. V řízení, jehož účastníkem je nezletilé dítě, které je schopno formulovat své názory, postupuje správní orgán tak, aby byl zjištěn názor nezletilého dítěte ve věci. Za tím účelem správní orgán poskytne dítěti možnost, aby bylo vyslyšeno buď přímo, nebo prostřednictvím zástupce nebo příslušného orgánu sociálně-právní ochrany dětí.

Vyžaduje-li to zájem dítěte, lze jeho názor zjistit i bez přítomnosti rodičů nebo jiných osob zodpovědných za výchovu dítěte. K názoru dítěte správní orgán přihlíží s přihlédnutím k jeho věku a rozumové vyspělosti (§ 29 správní řád).

2.1. NAPOMENUTÍ (§ 13 ods. 1 písm. a)

Napomenutí má mít charakter preventivního opatření. Je tedy nutné zvážit, kdy je vhodné jej použít, tak aby se neminulo účinkem. Jedná se o nejmírnější výchovné opatření. Tento preventivní charakter by měl OSPOD ve svém rozhodnutí zmínit a též by měl doplnit, za jaký konkrétní čin napomenutí bylo uděleno. Při ukládání napomenutí dítěti je vždy nutné mít na zřeteli, zda je dítě natolik rozumově vyspělé, že dokáže pochopit význam napomenutí a dokáže ovládat své jednání ve smyslu uloženého napomenutí, např. napomenutí za kyberšikanu u žáka 9. třídy, který se tohoto jednání dopouští formou happy slappingu (tj. natáčení videa agresivního chování agresora vůči oběti, které je pak sdíleno na sociálních sítích).

Příklady důvodů, které mohou vést k uložení výchovného opatření formou napomenutí.

- ❖ bránění jednoho z rodičů druhému rodiči ve styku s dítětem
- ❖ nedostatečné vedení rodiče k plnění povinné školní docházky dítěte (pouze do doby, pokud toto jednání nenaplní podstatu přestupku nebo trestného činu)
- ❖ ponechání dítěte bez dozoru přiměřeného věku
- ❖ nepřiměřené trestání (pokud již není naplněna skutková podstata přestupku ve smyslu § 59 odst. 1 písm. g), h) a i) zákona o SPOD nebo trestného činu)
- ❖ porušování rodičovské odpovědnosti např. tím, že se rodič nezdrží všeho, co narušuje vztah k oběma rodičům, ztěžuje výchovu dítěte druhému z rodičů, nesdělováním podstatných informací týkajících se dítěte a jeho zájmů apod.
- ❖ neplacení výživného

Pokud se problém objeví ojediněle, není hned nutné vést správní řízení. V takovém případě je možné vyslovit **napomenutí mimo správní řízení o uložení výchovného opatření**, a to v rámci projednávání nedostatků ve výchově nebo chování dítěte s rodiči a dítětem viz § 10, odst. 1 písm. c), d) zákona o SPOD. O tomto jednání a vyslovení napomenutí nebo domluvy stačí pořídit protokol dle § 18 správního řádu.

Uložení výchovného opatření je vždy podmíněno tím, že k nápravě problémů nevedlo alespoň jedno projednání věci s dítětem a s rodiči a tudíž se jedná o problémy opakované a déletrvající (viz § 13 odst. 2 zákona o SPOD).

Správní řízení ve věci napomenutí může být zahájeno nejen z moci úřední, ale i na žádost jednoho z rodičů nebo jiné osoby odpovědné za výchovu. Správní orgán je povinen přijímat podněty, které mohou vést k zahájení řízení z moci úřední. Pokud o to ten, kdo podal podnět, požádá, je správní orgán povinen mu sdělit ve lhůtě 30 dnů ode dne, kdy podnět obdržel, že řízení zahájil nebo, že neshledal důvody pro zahájení z moci úřední, popřípadě, že podnět postoupil jinému příslušnému správnímu orgánu (§ 42 správní řád).

Správní orgán není vázán žádostí jednoho z rodičů. Pokud shledá, že nejsou dány důvody pro zahájení řízení, řízení nezahájí. Pokud žádá rodič, aby byl napomenut druhý z rodičů, a takovému návrhu správní orgán vyhoví, účastníkem řízení je pouze ten rodič, který má být napomenut.

Z moci úřední je možné napomenout:

- I. **jednoho z rodičů** - účastníkem řízení je jen ten rodič, který má být ve správním řízení napomenut
- II. **oba rodiče nebo osoby odpovědné za výchovu dítěte** – účastníky řízení jsou oba rodiče, příp. osoby odpovědné za výchovu dítěte
- III. **dítě** - účastníkem řízení je dítě (v některých případech je nutné dítěti ustanovit opatrovníka)
- IV. **oba rodiče (osoby odpovědné za výchovu) i dítě** – účastníky řízení jsou oba rodiče, případně osoby odpovědné za výchovu a dítě
- V. **jednoho z rodičů i dítě** – účastníky řízení jsou rodič, který má být napomenut, a dítě
- VI. **kohokoliv, kdo narušuje řádnou péči o dítě** (starší sourozenci, prarodiče, sousedé, ...) – účastníky řízení jsou ti, kteří mají být napomenuti za narušování řádné péče o dítě

Při určování toho, kdo má být účastníkem řízení je nutné vždy přihlížet k tomu, čí práva budou vydaným rozhodnutím dotčena.

K bodu III. - ve správním řízení o uložení napomenutí dítěti podle § 13 odst. 1 písm. a) zákona č. 359/1999 Sb. je třeba vždy individuálně zkoumat, zda v dané věci hrozí střet zájmů mezi dítětem a jeho rodiči či nikoliv. Nelze tak paušálně konstatovat, že ve všech takových řízeních musí mít dítě jmenovaného opatrovníka, nebo že naopak ve všech těchto řízeních může být zastoupeno zákonným zástupcem. Je přitom nutné vycházet z důvodů, které příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností vedou k zahájení řízení o uložení napomenutí dítěti z moci úřední. Je-li tímto důvodem např. nevhodné chování dítěte vůči rodičům nebo vůči sourozencům, je zjevné, že v takovém případě hrozí kolize zájmů mezi rodiči a dítětem a je nezbytné ustanovit dítěti pro řízení opatrovníka. V takovém případě také budou rodiče účastníky řízení v postavení tzv. vedlejších účastníků podle § 27 odst. 2 správního řádu, neboť rozhodnutím OÚ ORP o uložení napomenutí mohou být přímo dotčeni ve svých právech.

Obdobně to platí také pro případ, že by rodiče sami dali OÚ ORP podnět k uložení napomenutí dítěti (k zahájení řízení z moci úřední) z jiného důvodu, než je chování dítěte vůči rodičům či sourozencům, např. z důvodu opakovaných útěků dítěte z domova, opakovaného záškoláctví, užívání alkoholu nebo návykových látek, a to s ohledem na to, že rodičům samotným se nedaří tyto problémy řešit, a proto žádají o intervenci OÚ ORP ve formě uložení napomenutí dítěti. I zde by hrozil střet zájmů mezi rodiči a dítětem a bylo by nutné jmenovat dítěti opatrovníka s tím, že rodiče budou opět v postavení účastníků řízení, neboť řízení bylo vyvoláno problémy v plnění jejich povinností a práv při péči o dítě, jeho výchovu a vzdělávání podle § 858 občanského zákoníku.

Na druhé straně může dojít k situaci, kdy důvodem pro zahájení řízení z moci úřední a pro uložení napomenutí dítěti je nevhodné chování dítěte vůči třetím osobám mimo rodinu, drobné krádeže nebo poškozování věcí ze strany dítěte mladšího 15 let, případně též opět záškoláctví, užívání návykových látek apod., kdy zároveň sami rodiče nedají OÚ ORP podnět k zahájení řízení. V těchto případech není důvod k tomu, aby dítě nemohlo být v řízení zastoupeno svými rodiči, když zároveň rodiče nebudou v tomto řízení dalšími účastníky řízení (samozřejmě pokud nemá být napomenutí uloženo také rodičům).

Výše uvedené závěry platí ovšem pouze tehdy, když je v oznámení o zahájení správního řízení podle § 46 odst. 1 správního řádu vymezen předmět úzce jako „řízení o uložení napomenutí dítěti podle § 13 odst. 1 písm. a) zákona č. 359/1999 Sb.“.

MPSV doporučuje, aby předmět řízení byl v oznámení o zahájení řízení vymezen obecněji jako „řízení o uložení výchovného opatření podle § 13 odst. 1 zákona č. 359/1999 Sb.“. Výsledkem řízení totiž nemusí být vždy pouze napomenutí dítěte, ale rovněž napomenutí rodičů nebo jiných osob, stanovení dohledu, uložení omezení dítěti nebo rodičům atd.

Hodnocení toho, jaké výchovné opatření má být uloženo, může být na začátku řízení jiné než na jeho konci po posouzení průběhu řízení a podkladů pro vydání rozhodnutí.

Pokud OÚ ORP vymezí předmět řízení obecně jako řízení o uložení výchovného opatření podle § 13 odst. 1, musí vždy brát rodiče dítěte jako účastníky řízení, neboť uložené výchovné opatření se jich může přímo dotýkat, a dítěti musí vždy jmenovat opatrovníka, neboť jeho zájmy se mohou dostat do střetu se zájmy rodičů. (Metodické vedení KÚ ze strany MPSV).

2.2. DOHLED (§ 13 odst. 1 písm. b)

Dohled nad výchovou nezletilého dítěte je ukládán v případech, kdy v péči rodičů či v chování nezletilého jsou shledány určité nedostatky, které však nejsou natolik závažného charakteru, aby jeho výchova musela být zajištěna ústavní formou. Dohled bývá vhodným výchovným opatřením zejména tehdy, když je velká šance na pozitivní změnu a rodiče i nezletilý se nebrání spolupráci s OSPOD, případně dalšími subjekty.

Dohled může stanovit obecní úřad obce s rozšířenou působností dle zák. č. 359/1999 Sb. § 13 odst. 1 písm. b), vyžaduje-li to zájem na řádné výchově dítěte. Dodržování uloženého dohledu, případně dalších výše uvedených výchovných opatření, jsou sledována za součinnosti školy, popřípadě dalších institucí, včetně příslušného obecního úřadu. Jestliže je zřejmé, že dohled, případně další uložená výchovná opatření, splnila svůj účel, může obecní úřad obce s rozšířenou působností tato opatření zrušit. Uložení i zrušení výchovného opatření probíhá ve správním řízení.

Důvody pro stanovení dohledu mohou spočívat v

- ❖ nevhodném jednání ze strany rodičů – zanedbání řádné výchovy a péče
- ❖ nevhodném chování nezletilého dítěte – záškoláctví, drobné krádeže, hrubé jednání vůči rodičům, učitelům, spolužákům, zneužívání návykových látek apod.

Dítě je zastoupeno zákonnými zástupci - pokud by mělo dojít ke kolizi zájmů, je nutné ustanovit dítěti opatrovníka na základně § 32 správního řádu.

Pokud má OÚ ORP k dispozici dostatek listinných důkazů (záznamy z ústních jednání, protokoly, zprávy ze škol, od lékařů apod.) nemusí jako správní orgán provádět další dokazování a může dohled nařídit bez dalšího.

Před zahájením řízení o dohledu je nutné mít zmapovány kroky, které tomuto rozhodnutí předcházely a nevedly k nápravě.

V odůvodnění rozhodnutí je důležité vysvětlit důvody, které správní orgán vedly k uložení dohledu. Je nezbytné uvést, proč se správní orgán rozhodl uložit právě tento druh výchovného opatření a také to, co dle názoru správního orgánu toto opatření přinese pozitivního, dále je důležité popsat kroky a důkazní prostředky, které vedly správní orgán k nařízení dohledu, s jakým cílem je dohled nařízen a do jaké míry je dítě ohroženo tak, že správní orgán k dohledu přistoupil.

2.4. OMEZENÍ BRÁNÍCÍ PŮSOBNÍ ŠKODLIVÝCH VLIVŮ NA VÝCHOVU DÍTĚTE (§ 13 odst. 1 písm. c)

OÚ ORP má možnost uložit omezení bránící negativním vlivům na výchovu dítěte nejen dítěti, jako tomu bylo dříve, ale též rodičům nebo jiným osobám odpovědným za výchovu, a to dokonce včetně zákazu určitých činností.

Je třeba zdůraznit zásadu, že takové omezení musí být zcela nezbytné, musí být přiměřené a musí se striktně vázat k dítěti samému. Jen velmi těžko se „hlídá“ jeho dodržování.

Omezení tak může spočívat např. v zákazu zdržovat se spolu s malým dítětem v době nočního klidu v restauračním zařízení, kde jsou umístěny výherní automaty, avšak nelze samozřejmě takový zákaz uložit rodiči nebo jiné osobě odpovědné za výchovu obecně (tzn. zákaz zdržovat se v uvedených prostorách bez dalšího, tedy i bez dítěte), neboť by se jednalo o nepřiměřený zásah do osobní svobody. Toto výchovné opatření je tedy ze strany správního orgánu poměrně náročné a je nutné ho užívat velmi citlivě a uváženě.

Omezení spočívající v zákazu přitom nemá směřovat přímo k závadě, ale ve smyslu zákona ke "škodlivému vlivu", tzn. k okolnostem, resp. předpokladům závady/poruchy na chráněném zájmu ("vyhýbání se blízké příležitosti ke hříchu"). Nelze tak uložit nezletilému omezení spočívající např. v zákazu "účastnit se potyček během sportovních akcí", ale je možno zakázat onu "blízkou příležitost" - tzn. "účastnit se sportovních akcí" jako takových [srov. podobné opatření v trestním právu, § 48 odst. 4 písm. e) a § 76 trestního zákoníku, nebo § 52 zák. o přestupcích]. Jiný postup by neměl ani smysl, neboť podstatou omezení včetně zákazu činnosti je to, že se omezuje, popř. zakazuje činnost jinak obecně právem dovolenou, zatímco v daném příkladu účasti na rvačce je takové jednání zakázáno již z práva samého, není tak třeba v takovém smyslu vydávat rozhodnutí.

Dítě je zastoupeno zákonnými zástupci - pokud by mělo dojít ke kolizi zájmů, je nutné ustanovit dítěti opatrovníka na základě § 32 správního řádu.

2.5. POVINNOST VYUŽÍT ODBORNOU PORADENSKOU POMOC NEBO SE ÚČASTNIT PRVNÍHO SETKÁNÍ S MEDIÁTOREM (§ 13 odst. 1 písm. d)

Toto stanovení má význam především pro rozhodování soudu, který nemůže využít postup podle § 12 zákona o SPOD. V případě rozhodování správního orgánu je při ukládání povinnosti využít odbornou poradenskou pomoc namísto postupovat přednostně podle § 12 zákona o SPOD, jehož úprava podmínek pro takové rozhodnutí je podrobnější.

Pokud by správní orgán hodlal odbornou poradenskou pomoc uložit jako výchovné opatření podle § 13 odst. 1 písm. d), např. v rámci jednoho řízení vedle jiného výchovného opatření podle předchozích ustanovení, je namísto přihlédnout i k podmínkám pro uložení odborné pomoci v § 12 zákona o SPOD a vypořádat se s nimi v odůvodnění rozhodnutí.

Oproti postupu podle § 12 zákona o SPOD je **možné uložit povinnost přímo dítěti** (zj. u mladistvých dopouštějících se závadového jednání, vůči nimž je jinak neúčinné výchovné působení rodičů). Nemělo by smysl ukládat rodičům povinnost zajistit dítěti odbornou poradenskou pomoc podle § 12 zákona o SPOD, neboť by ji sami mohli splnit jen stěží.

V případě uložení povinnosti využít odboru poradenskou pomoc nezletilému dítěti je nezbytné mu ustanovit opatrovníka na základě § 32 správního řádu, pokud by mělo dojít ke kolizi zájmů mezi nezletilým dítětem a rodiči. Jinak je dítě zastoupeno zákonnými zástupci.

- **Ačkoliv správní řád v § 150 umožňuje vedení tzv. zkráceného řízení aplikací příkazního řízení, krajský úřad jako nadřízený správní orgán DOPORUČUJE, aby OSPOD vedl správní řízení na úseku OSPOD v klasickém nezkráceném režimu,**

neboť je namístě umožnit účastníkům plnou účast v řízení, a to i v situaci, kdy správní orgán považuje skutková zjištění za dostatečná. (Macela M., Hovorka D., Křístek A. et kol. *Zákon o sociálně-právní ochraně dětí. Komentář.* Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2015, str. 134).

Správní orgán může v tomto bodě též uložit povinnost účastnit se prvního setkání se zapsaným mediátorem v rozsahu 3 hodin nebo terapie. Pokud se účastník řízení prvního setkání s mediátorem nedostaví, je možné mu uložit pokutu ve správním řízení. Pokud se však prvního jednání účastní a nadále mediaci odmítá, není možné ho sankcionovat. První setkání u mediátora by nemělo být zpoplatněno, viz doporučení Veřejného ochránce práv.

- ❖ OSPOD může od mediátora požadovat pouze informace o tom, zda účastníci splnili povinnost prvního setkání s mediátorem
- ❖ OSPOD nemá právo na informace od mediátora o průběhu mediace, leda by rodiče souhlasili
- ❖ Mediátor i terapeut mají povinnost zachovávat mlčenlivost
- ❖ Účastníci splní svou povinnost i tím, když se s mediátorem setkají zvlášť, každý po 1,5 hodině
- ❖ Pro splnění povinnosti nepostačuje telefonický kontakt s mediátorem (https://spolecne.ochrance.cz/fileadmin/user_upload/projekt_ESF/RODINA/Seminar_pro_Jihomoravsky_kraj-MJ.pdf)

Jestliže správní orgán o výchovném opatření rozhodl, má také možnost jej zrušit za předpokladu, že výchovné opatření splnilo svůj účel. Pokud OSPOD jako správní orgán v rámci vyhodnocení a sledování naplňování IPODu dospěje k názoru, že je výchovné opatření neúčinné nebo při sledování vývoje případu dokonce nevhodné, má možnost a také povinnost zvolit opatření jiné (např. podat k soudu návrh či podnět k přijetí vhodnějšího opatření soudem.)

Fyzická osoba se podle § 59 odst. 2 zákona o SPOD může dopustit přestupku, pokud úmyslně ztěžuje nebo maří výkon rozhodnutí správního orgánu o výchovném opatření podle § 13 odst. 1 zákona o SPOD, kterým byl nad dítětem stanoven dohled nebo jím byla dítěti nebo rodiči uložena omezení.

Za přestupek lze uložit pokutu do výše 50 000 Kč. Od uložení správního trestu lze též upustit, jestliže vzhledem k závažnosti přestupku, okolnostem jeho spáchání a osobě pachatele lze důvodně očekávat, že již samotné projednání věci před správním orgánem postačí k jeho nápravě (§ 43, odst. 2 zákona o přestupcích).

Rodič nebo jiná fyzická osoba odpovědná za výchovu dítěte se podle § 59d odst. 1 písm. a) zákona o SPOD dopustí přestupku tím, že nesplní povinnost využít odbornou poradenskou pomoc nebo účastnit se prvního setkání se zapsaným mediátorem nebo rodinné terapie, o jejímž uložení rozhodl OSPOD jako správní orgán podle § 12 nebo § 13 odst. 1 písm. d) zákona o SPOD.

Za přestupek lze uložit pokutu do výše 20 000 Kč. Ke splnění povinnosti uložené tímto rozhodnutím může být rovněž nařízena exekuce ukládáním donucovacích pokut až do výše 100 tis Kč podle § 129 správního řádu.

Správní orgán, který rozhodl o uložení výchovného opatření má možnost dle § 13 odst. 3 požádat příslušný obecní úřad, aby sledoval, zda jsou dodržována výchovná opatření, o kterých rozhodl. Tím však není řečeno, že by dohled v rámci své kompetence podle § 52 zák. o sociálně-právní ochraně dětí nemohl nebo neměl provádět obecní úřad obce s rozšířenou působností, který výchovné opatření sám uložil. Dojde-li k přestěhování rodiny, aniž by došlo ke změně místní příslušnosti obecního úřadu obce s rozšířenou působností, může samozřejmě požádat o sledování dodržování uloženého výchovného opatření též obecní úřad, v jehož obvodu se dítě zdržuje.

č.j.

sp. zn.:

Vyřizuje:

V dne

ROZHODNUTÍ

Městský úřad jako příslušný správní orgán dle ust. § 61 odst. 1 zákona č. 359/1999 Sb. o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o SPOD“) resp. ust. § 13 odst. 1 písm. a) zákona o SPOD a příslušných ustanovení zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), rozhodl v řízení zahájeném z moci úřední ve věci nezl, nar., trvale bytem, zastoupeného opatrovníkem, syna matky, nar. a otce, nar., trvale bytem oba shodně jako nezletilý (případně uvést adresu faktického pobytu rodiče), o uložení výchovného opatření takto:

Nezl., nar., trvale bytem

se vyslovuje napomenutí

(napomenutí lze uložit i rodiči, jiné osobě odpovědné za výchovu popř. tomu, kdo narušuje řádnou péči o dítě)

Odůvodnění:

(Správní orgán v odůvodnění vysvětlí důvod uložení napomenutí. Je nezbytné uvést, za jakého důvodu zvolil právě tento druh výchovného opatření a co dle úvahy správního orgánu přinese pozitivního. Dále je třeba v odůvodnění konkretizovat skutek, jednání nebo činnost, za kterou bylo toto napomenutí uděleno, jakým způsobem bylo projednáno.)

Poučení:

Proti rozhodnutí lze podat odvolání ke Krajskému úřadu Královéhradeckého kraje, Pivovarské náměstí 1245, 500 03 Hradec Králové, prostřednictvím Městského úřadu, a to do 15 dnů ode dne jeho oznámení.

(otisk úředního razítka – kulatého)

Osoba oprávněná k podpisu dle organizačního řádu správního orgánu

Účastník řízení:

Nezl.,	nar.,
	bytem,
	zastoupený opatrovníkem.....
Matka,	nar.,
	bytem,
Otec,	nar.,
	bytem

č.j.

sp. zn.:

jméno účastníka

Vyřizuje:

V dne

ROZHODNUTÍ

Městský úřad jako příslušný správní orgán dle ust. § 61 odst. 1 zákona č. 359/1999 Sb. o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o SPOD“) resp. ust. § 13 odst. 1 písm. a) zákona o SPOD a příslušných ustanovení zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), rozhodl v řízení zahájeném z moci úřední ve věci nezl, nar., trvale bytem, syna matky, nar. a otce, nar., trvale bytem oba shodně jako nezletilý (případně uvést adresu faktického pobytu rodiče), o uložení výchovného opatření takto:

Účastníku (účastníkům) řízení, nar....., trvale bytem

se vyslovuje napomenutí

(napomenutí lze uložit i rodiči, jiné osobě odpovědné za výchovu popř. tomu, kdo narušuje řádnou péči o dítě)

Odůvodnění:

(Správní orgán v odůvodnění vysvětlí důvod uložení napomenutí. Je nezbytné uvést, z jakého důvodu zvolil právě tento druh výchovného opatření a co dle úvahy správního orgánu přinese pozitivního. Dále je třeba v odůvodnění konkretizovat skutek, jednání nebo činnost, za kterou bylo toto napomenutí uděleno, jakým způsobem bylo projednáno a protože z jednání účastníka řízení jako osoby odpovědné za výchovu dítěte je zřejmé, že jeho pokračováním by došlo k ohrožení zájmu na řádné výchově dítěte, rozhodl nadepsaný správní orgán na základě výše uvedeného právní a faktické argumentace o uložení výchovného opatření.

Poučení:

Proti rozhodnutí lze podat odvolání ke Krajskému úřadu Královéhradeckého kraje, Pivovarské náměstí 1245, 500 03 Hradec Králové, prostřednictvím Městského úřadu, a to do 15 dnů ode dne jeho oznámení.

(otisk úředního razítka – kulatého)

Osoba oprávněná k podpisu dle organizačního řádu správního orgánu

Účastník řízení:

ten, proti kterému rozhodnutí směřuje, kdo se napomíná

Každé odůvodnění musí být přezkoumatelné!

č.j.

sp. zn.:

Vyřizuje:

V dne

ROZHODNUTÍ

Městský úřad jako příslušný správní orgán dle ust. § 61 odst. 1 zákona č. 359/1999 Sb. o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o SPOD“) resp. ust. § 13 odst. 1 písm. b) zákona o SPOD a příslušných ustanovení zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), rozhodl v řízení zahájeném z moci úřední ve věci nezl, nar., trvale bytem, zastoupeného opatrovníkem, syna matky, nar. a otce, nar., trvale bytem oba shodně jako nezletilý, o uložení výchovného opatření takto:

Nad nezl., nar., trvale bytem

se stanoví dohled

Odůvodnění:

*(Správní orgán v odůvodnění vysvětlí důvod uložení dohledu. Je nezbytné uvést, za jakého důvodu zvolil právě tento druh výchovného opatření a co dle úvahy správního orgánu přinese pozitivního. **Popis kroků a důkazních prostředků, které vedly správní orgán k nařízení dohledu. S jakým cílem je dohled nařízen a jakým způsobem je dítě ohroženo.**)*

Poučení:

Proti rozhodnutí lze podat odvolání ke Krajskému úřadu Královéhradeckého kraje, Pivovarské náměstí 1245, 500 03 Hradec Králové, prostřednictvím Městského úřadu, a to do 15 dnů ode dne jeho oznámení. V případě úmyslného ztížení nebo maření výkonu tohoto rozhodnutí se rodič nebo jiná osoba odpovědná za výchovu dítěte nebo jiná fyzická osoba dopouští přestupku podle § 59 odst. 2) zákona o SPOD, za který lze uložit pokutu až do výše 50 000 Kč.

(otisk úředního razítka – kulatého)

Osoba oprávněná k podpisu dle organizačního řádu správního orgánu

Účastník řízení:

Nezl.,	nar.,
	bytem,
	zastoupený opatrovníkem.....
Matka,	nar.,
	bytem,
Otec,	nar.,
	bytem

č.j.
sp. zn.:
Vyřizuje:
V dne

ROZHODNUTÍ

Městský úřad jako příslušný správní orgán dle ust. § 61 odst. 1 zákona č. 359/1999 Sb. o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o SPOD“) resp. ust. § 13 odst. 1 písm. c) zákona o SPOD a příslušných ustanovení zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), rozhodl v řízení zahájeném z moci úřední ve věci nezl nar., trvale bytem, zastoupeného opatrovníkem, syna matky nar. a otce nar., trvale bytem oba shodně jako nezletilý, o uložení výchovného opatření takto:

I. Nezl., nar., trvale bytem

se ukládá omezení,

příklad: spočívají v zákazu hazardních her, sázek a hraní na výherních hracích přístrojích.

(Omezení může spočívat v zákazu návštěvy konkrétního zařízení, v zákazu setkávání se s osobou, která pro dítě představuje ohrožení – drogový dealer, lze uložit omezení v zákazu požívání alkoholu apod. Omezení lze uložit rovněž rodiči či jiné osobě odpovědné za výchovu v souvislosti s činností, která svým jednáním ohrožuje nezletilé dítě na životě, zdraví či výchově.)

II. Podle § 85 odst. 2 písm. b) správního řádu se vylučuje odkladný účinek odvolání proti tomuto rozhodnutí.

(Vyloučení odkladného účinku lze použít v případě obavy, kdy by hrozila prodlením vážná újma některému z účastníků. Správní orgán se tak musí v případě vyloučení odkladného účinku s tímto vypořádat ve svém odůvodnění – např. hraní na výherních hracích přístrojích může výrazným způsobem ohrožovat mravní vývoj nezletilého)

Odůvodnění:

(Správní orgán v odůvodnění vysvětlí důvod uložení omezení. Je nezbytné uvést, z jakého důvodu zvolil právě tento druh výchovného opatření a co dle úvahy správního orgánu přinese pozitivního. Dále je třeba v odůvodnění konkretizovat skutek, jednání nebo činnost, pro kterou bylo omezení uděleno, a jakým způsobem byla předtím projednána.)

Poučení:

Proti výroku I. tohoto rozhodnutí lze podat odvolání ke Krajskému úřadu Královéhradeckého kraje, Pivovarské náměstí 1245, 500 03 Hradec Králové, prostřednictvím Městského úřadu, a to do 15 dnů ode dne jeho oznámení. Proti výroku

II. tohoto rozhodnutí se odvolat nelze. V případě úmyslného ztížení nebo maření výkonu tohoto rozhodnutí se nezletilý, rodič nebo jiná osoba odpovědná za výchovu dítěte nebo jiná fyzická osoba dopouští přestupku podle § 59 odst. 2) zákona o SPOD, ze který lze uložit pokutu až do výše 50 000 Kč.

(otisk úředního razítka – kulatého)

Osoba oprávněná k podpisu *dle organizačního řádu správního orgánu*

Účastník řízení:

Nezl.,	nar.,
	bytem,
	zastoupený opatrovníkem.....
Matka,	nar.,
	bytem,
Otec,	nar.,
	bytem

3. DORUČOVÁNÍ - § 19 SPRÁVNÍ ŘÁD

- ❖ Písemnost doručuje správní orgán, který ji vyhotovil.
- ❖ Správní orgán **doručuje písemnost přednostně do datové schránky účastníka/účastníků.**
- ❖ Není-li možné písemnost do datové schránky doručit (účastník/účastníci datovou schránku nevlastní), doručí písemnost prostřednictvím pošty.
- ❖ Požádá-li o to účastník, a nevylučuje-li to zákon nebo povaha věci, doručuje správní orgán písemnost na doručovací adresu nebo elektronickou adresu, kterou účastník/účastníci sdělí.
- ❖ V případě doručování na elektronickou adresu platí, že písemnost je doručena v okamžiku, kdy převzetí doručované písemnosti potvrdí adresát zprávou podepsanou jeho uznávaným elektronickým podpisem. Nepotvrdí-li adresát převzetí písemnosti nejpozději následující pracovní den po odeslání zprávy, která se nevrátila jako nedoručitelná, doručí správní orgán písemnost jako by adresát o doručení na elektronickou adresu nežádal.
- ❖ Do vlastních rukou se doručuje předvolání (§ 59 správní řád), rozhodnutí (§ 72 správní řád) a další písemnosti, které jsou ustanoveny ve zvláštním zákoně a jiné písemnosti, nařídí-li to oprávněná úřední osoba (**obálka s červeným pruhem a doručenkou**).
- ❖ Do vlastních rukou se doručuje i písemnost, u níž hrozí, že by mohla být vydána jinému účastníkovi řízení, který má na věci protichůdný zájem (§ 19 odst. 6 správní řád).
- ❖ **Ve správním řízení je nutné doručovat písemnost na doručenkou, aby bylo prokazatelné, že účastník řízení písemnost obdržel!**
- ❖ Pokud není možné doručit písemnost do datové schránky, protože se datová zpráva vrátila jako nedoručitelná, je povinností správního orgánu učinit další pokus o doručení do datové schránky. Pokud ani tento pokus nebude úspěšný, musí správní orgán doručit písemnost jako by adresát o doručení do datové schránky nežádal.
- ❖ Fyzické osobě lze písemnost doručit na – adresu pro doručování, adresu evidovanou v systému evidence obyvatel, na kterou jí mají být doručovány písemnosti, adresu trvalého pobytu, na elektronickou adresu (DS).
- ❖ Fyzické osobě lze doručit, kdekoliv bude zastižena.
- ❖ Jestliže doručení provádí sám správní orgán, mohou osoby provádějící doručení doručovat i mimo svůj územní obvod (§ 20 správní řád).
- ❖ Písemnost, která se doručuje do vlastních rukou lze doručit adresátovi, případně tomu, koho adresát zmocnil pro přijetí písemnosti. Plná moc musí být úředně ověřena.

3.1. ULOŽENÍ - § 23 SPRÁVNÍ ŘÁD

- ❖ Nebyl-li adresát zastižen a písemnost nebylo možné doručit ani jiným způsobem podle § 20 správního řádu, písemnost se uloží.
- ❖ Písemnost lze uložit u správního řádu, který ji vyhotovil, u obecního úřadu nebo na poště.
- ❖ V případě uložení se adresát vyzve vložím oznámením o neúspěšném doručení písemnosti do domovní schránky nebo na jiné vhodné místo, aby si písemnost ve lhůtě 10 dnů vyzvedl. Současně je nutné adresátovi sdělit, KDE, ODKDY a V JAKOU dobu si lze písemnost vyzvednout.
- ❖ Je-li to možné a nevyloučil-li to správní orgán, písemnost se po uplynutí 10 dnů vloží do domovní schránky nebo na jiné vhodné místo, jinak se vrátí správnímu orgánu.
- ❖ Zároveň s oznámením se adresát musí písemně poučit o právních důsledcích, které by jeho případné jednání podle § 24 odst. 1,3 a 4 vyvolalo nebo o možnosti postupu podle § 24 odst. 2 správního řádu.

3.2. PŘEKÁŽKY V DORUČOVÁNÍ - § 24 a § 25 SPRÁVNÍ ŘÁD

- ❖ **Doporučuje se zaškrtnout políčko NEVRACET, VLOŽIT DO SCHRÁNKY, ULOŽIT JEN 10 DNÍ !**
- ❖ Pokud toto správní orgán zaškrtně, nedojde k situaci, že je mu písemnost v případě nepřevzetí vrácena zpět.
- ❖ **Jestliže si adresát uloženou písemnost ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy byla k vyzvednutí připravena, nevyzvedne, písemnost se považuje za doručenou posledním dnem této lhůty!! DOCHÁZÍ K DORUČENÍ FIKCÍ.**
- ❖ Toto platí i pro doručování do datové schránky. Pokud se adresát nepřihlásí do datové schránky, do 10 dnů od doručení písemnosti ze strany správního orgánu, pak desátým dnem nastává doručení fikcí i u DS.
- ❖ Prokáže-li adresát, že si pro dočasnou nepřítomnost nebo z jiného vážného důvodu (pobyt v zahraničí, hospitalizace v nemocnici...), nemohl bez svého zavinění uloženou písemnost vyzvednout, může za podmínek uvedených v § 41 správního řádu požádat o určení neplatnosti doručení nebo okamžiku, kdy byla písemnost doručena.
- ❖ Jestliže adresát písemnosti pokus o doručení písemnosti znemožní tím, že ji odmítne převzít nebo neposkytne součinnost k řádnému doručení, předá se mu poučení o právních důsledcích, které z jeho jednání vyplývají. Nového poučení není potřeba, pokud byl adresát poučen již podle § 23 odst. 5 správního řádu.
- ❖ Jestliže adresát znemožní předání poučení nebo jestliže i přes poučení znemožní písemnost doručit, pak se písemnost považuje za doručenou dnem, kdy k neúspěšnému pokusu o doručení došlo.
- ❖ **Osobám neznámého pobytu, osobám, které nejsou známy a osobám, kterým se prokazatelně nedaří doručovat, se doručuje veřejnou vyhláškou.**
- ❖ Doručení veřejnou vyhláškou se provádí tak, že se písemnost, kterou si má adresát převzít, vyvěsí na úřední desku správního orgánu, který písemnost vydal. Na písemnosti se vyznačí den vyvěšení. Písemnost se zveřejní i způsobem umožňujícím dálkový přístup. **Patnáctým dnem po vyvěšení se písemnost považuje za doručenou.**